

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/235/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2318205205
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Hýbelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2318205205.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Silvie Hýbelovej a členov Mgr. Fedora Benku a Mgr. Kataríny Arnouldovej, v spore žalobcu: N. T., nar. X.X.XXXX, bytom C., K. č. XXXX, v konaní právne zastúpený JUDr. Vladimírom Sidorom, advokátom, Železničná 4/A, Hlohovec, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., IČO: 35 792 752, Pribinova č. 25, Bratislava, v konaní právne zastúpený splnomocnencom Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., IČO: 47 233 516, Kubániho č. 16, Bratislava, P.O. BOX 41, o zaplatenie 643,59 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 4. júna 2019, č.k. 15Csp/128/2018-125, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie rozsudkom napadnutým odvolaním určil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 643,59 eur s 5% ročným úrokom z omeškania od 26.6.2018 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.) a žalobcovi priznal plnú náhradu trov konania (výrok II.). Z odôvodnenia rozsudku vyplynulo, že žalobca sa žalobou domáhal na žalovanom vydaní bezdôvodného obohatenia 643,59 eur a náhrady trov konania z dôvodu, že so žalovaným uzavrel zmluvu o revolvingovom úvere, na základe ktorej mu bol poskytnutý úver vo výške 1.500 eur, ktorý sa zaviazal vrátiť v mesačných splátkach v počte 42 vo výške 80,37 eur. Ročná úroková sadzba bolo dohodnutá 70,01%, predpokladaná RPMN 70,01%, schválená RPMN 65,34% a celková čiastka splatná spotrebiteľom 3.375,54 eur. Žalobca uviedol, že zmluva neobsahuje predpísané náležitosti, obsahuje nesprávne určenie RPMN, neplatne dohodnutú výšku úrokov, neobsahuje termín konečnej splatnosti úveru, dobu trvania zmluvy. V rámci zmluvy uzatvoril žalobca aj úver revolvingový, ktorého uzatvorenie bolo automaticky vopred vpísané v texte zmluvy. Je zrejmé, že pokiaľ sa v zmluve uvádza hodnota úrokovej sadzby úveru, hodnota RPMN za úver nemôže byť od nej nižšia. Ak by žalovaný RPMN vypočítal v súlade so zákonom, je zrejmé, že výsledným RPMN pre úver ani revolving nemohlo byť číslo menšie ako samotný úrok. Vzhľadom k tomu, že žalovaný poskytol žalobcovi len sumu 1.284,25 eur (skutočne poskytnuté plnenie) po doplnení ostatných údajov pre výpočet RPMN výsledkom RPMN je 89,82%, čo je v absolútnom rozpore s údajom uvedeným v zmluve. Nižšie hodnoty RPMN ako aj neposkytnutie úveru v dohodnutej výške majú za následok zákonnú sankciu vo forme bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru. Výška úrokovej sadzby nezodpovedá výške priemernej úrokovej miery z úverov peňažných ústavov v čase uzavretia predmetnej zmluvy. Podľa tabuľky priemerných úrokových mier uverejnenej na internetovej stránke Národnej banky Slovenska bola priemerná hodnota ročnej úrokovej sadzby pre podobné typy úverov v mesiaci december 2011 10,87%. V zmluve bola dohodnutá ročná úroková sadzba 70,01%, čo sa prieči dobrým mravom. Žalovaný so žalobcom spoločne so zmluvou o revolvingovom úvere uzavrel aj Dohodu o poskytnutí služby závislú na zmluve o úvere. Na základe tejto dohody o poskytnutí služby

žalovaný ako veriteľ poskytol žalovanému službu spočívajúcu v odklade splatnosti splátok. Za túto službu žalovaný zinkasoval odplatu vo výške 215,75 eur. Toto fiktívne plnenie veriteľa nie je plnením, ktoré slúži záujmom spotrebiteľa ale naopak plnením slúžiacim záujmom veriteľa. Spotrebiteľovi sú nútené služby, o ktoré vôbec nepožiadala a ide o záväzok spotrebiteľa zaplatiť za niečo, čo mu ani nebolo dodané. Žalovaný v podanom odpore proti platobnému rozkazu, č.k. 15Csp/128/2018-38, zo dňa 20.07.2018, ktorý súd prvej inštancie vo veci vydal, uviedol, že namieta premlčanie. Popiera tvrdenia žalobcu o nesprávnom určení RPMN. To, že žalobcovi bola na účet poukázaná nižšia suma ako je uvedená v zmluve, nie je spôsobené tým, že by mu bol poskytnutý nižší úver ako dohodnutý, ale tým, že zmluvné strany sa dohodli na započítaní odplaty za prevzatie záväzku podľa dohody o poskytnutí služby. Doba trvania zmluvy je v každej zmluve o revolvingovom úvere uvedená a konkrétne sa uvádza v článku 9., ods. 9.1 zmluvných dojednaní, podľa ktorého táto zmluva sa uzatvára na dobu neurčitú. Nie je zrejmé, prečo žalobca neuplatnil žiadnu výhradu, námietku k poskytnutiu revolvingu, ktorý prevzal ešte v roku 2014, že mu uzavretie zmluvy malo byť vnútené, je mimo rámca ochrany spotrebiteľa a mimo konceptu priemerného spotrebiteľa, keď toto začal tvrdiť po 4 rokoch od prevzatia, resp. po 6 rokoch od uzavretia zmluvy. Žalobca uviedol k premlčaniu, že na daný prípad sa vzťahuje 10 ročná premlčacia doba. Žalovaný má v predmete podnikania ako nebankový subjekt poskytovanie úverov a nekalými obchodnými praktikami si navyšoval svoj zisk z úveru uvádzaním nepravdivých údajov o úroku a RPMN a zavádzal žalobcu ako spotrebiteľa a takéto konanie sa nedá inak hodnotiť ako úmyselné, zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia. Žalovaný navyše porušil povinnosť podľa § 4 ods. 10 zákona č. 250/2007 Z.z., keď bol povinný zdržať sa používania neprijateľnej zmluvnej podmienky a to dohody o odklade splátok úveru, napriek tomu ju v zmluvách používa, čo je osobitne závažné porušenie povinnosti predávajúceho. Pre toto úmyselné konanie žalovaného jednoznačne platí 10 ročná objektívna premlčacia lehota. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b), d), § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, podľa § 52, § 53, § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, podľa § 3 ods. 3, ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z., podľa § 517 ods. 1, 2 OZ a § 3 ods. 1 nariadenia č. 87/1995 Z.z. Súd zistil vykonaným dokazovaním, že žalobca uzatvoril so žalovaným žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/zmluva o revolvingovom úvere č. 8100042446 zo dňa 20.12.2011, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý jednak klasický spotrebiteľský úver ale aj úver revolvingový. Klasický spotrebiteľský úver bol schválený vo výške 1.500 eur, pričom reálne obdržal sumu 1.284,25 eur, suma úveru bola znížená o sumu 215,75 eur, ktorá predstavovala poplatok za službu odkladu splátok. Žalobca sa zaviazal úver splatiť pravidelnými mesačnými splátkami v počte 42 vo výške 80,37 eur. Spolu sa teda zaviazal žalobca uhradiť sumu 3.375,54 eur. V zmluve bola dohodnutá ročná úroková sadzba 70,01%, priemerná RPMN 45,66%. Čo sa týka uvedenia jednoznačnej výšky RPMN tu súd uvádza, že v zmluve táto uvedená nie je, nakoľko v časti zmluvy označenej ako údaj o schválenom revolvingovom úvere je uvedená RPMN za úver, priemerná RPMN ako aj predpokladaná RPMN po poskytnutí revolvingu, pričom súd má za to, že uvedený atribút jednoznačnosti nespĺňa. Žalobca obdržal okrem uvedeného aj revolvingový úver vo výške 678,76 eur, taktiež znížený o sumu poplatku za službu odkladu splátok vo výške 112,08 eur. Takže celkovo obdržal sumu 1.963,01 eur a splatil celkovo sumu 3.858,37 eur. Vrátil viac, ako mu bolo poskytnuté, čím na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu, z ktorého si žalobca v predmetnom konaní uplatnil nárok na úhradu čiastky 643,59 eur s úrokom z omeškania v zákonnej výške. Podľa článku 8 sankcie, bodu 8.1 bola medzi sporovými stranami dojednaná dohoda o poskytnutí služby, ktorej predmetom je záväzok veriteľa poskytnúť dlžníkovi na jeho žiadosť a po splnení nižšie uvedených podmienok službu spočívajúcu v možnosti odkladu maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru, resp. revolvingu, za ktorú službu je povinný dlžník zaplatiť poplatok v prípade odkladu splátok úveru 215,75 eur a v prípade odkladu splátok revolvingu 112,08 eur. Zmluvné dojednania zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti PROFI CREDIT Slovakia s.r.o. nie sú podpísané žalobcom ako dlžníkom, hoci na ich konci sa nachádza odkaz na podpis dlžníka. Súd prvej inštancie posúdiac obsah zmluvy, ktorú považoval za spotrebiteľskú dospel k záveru, že táto neobsahuje také dojednania o termíne splátok istiny aké predpokladá zákon o spotrebiteľských úveroch č. 129/2010 Z.z. účinný v čase uzavretia zmluvy (§ 9 ods. 2 písm. f)). Zmluva musí obsahovať jednoznačné uvedenie termínov splátok ako aj termín konečnej splatnosti úveru, nakoľko dlžník ako spotrebiteľ má právo už v čase uzatvorenia zmluvy byť informovaný o termínoch splatnosti jednotlivých splátok. Konkrétny dátum splatnosti poslednej splátky nie je v zmluve uvedený a jednoznačne ho nemožno určiť ani odkazom na dohodnuté termíny splatnosti jednotlivých splátok. Dátum poslednej splátky dňa 15.2.2012 obsahovalo len oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi zo dňa 20.12.2011, ktoré však nemožno považovať za zmluvu. Predmetné oznámenie nie je podpísané zmluvnými stranami, ide len o dokument jednostranne informujúci dlžníka o schválení úveru. Toto oznámenie bolo navyše formulované žalovaným až potom, ako žalobca ako spotrebiteľ podpísal

formulár zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pričom v tom čase nebol písomne informovaný o podstatnej zákonnej náležitosti zmluvy a to termíne konečnej splatnosti. Vzhľadom na uvedené nedostatky súd síce považoval zmluvu o spotrebiteľskom úvere za platne uzavretú, v dôsledku chýbajúcich náležitostí je však poskytnutý úver bezúročný a bez poplatkov. K výške RPMN uvedenej v zmluve uviedol súd, že táto je nejednoznačná, nie je vyjadrená presným a konkrétnym údajom. K námietke premlčania uviedol, že žalovaný ako nebankový subjekt má v predmete činnosti aj poskytovanie úverov a teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. V čase uzavretia zmluvy už niekoľko rokov platila pri spotrebiteľských úveroch úprava vyžadujúca uvádzať RPMN umožňujúce spotrebiteľom zorientovať sa v ponukách rôznych finančných inštitúcií, neuvedenie jednoznačného a zrozumiteľného údaje o RPMN a určenie neprímerane vysokej ceny úveru nemožno hodnotiť inak ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia, bez právneho dôvodu minimálne s nepriamym úmyslom. Je dôvodné predpokladať, že žalovaný minimálne vedel, že nedodržaním všetkých zákonných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere nastane zákonom predpokladaná sankcia, že veriteľ nebude môcť od dlžníka žiadať úrok z úveru a ani iné poplatky. So zreteľom na uvedené súd má za to, že inak trojročná objektívna premlčacia doba sa v danom prípade predĺžila na 10 rokov odo dňa, keď k bezdôvodnému obohateniu došlo. V zmysle uvedeného nárok žalobcu premlčaný nie je. K dohode o poskytnutí služby súd má za to, že uvedená dohoda ako aj poplatky, ktoré mal žalobca v súvislosti s touto službou uhradiť, sú v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko ide o poplatky, ktoré hradí spotrebiteľ vopred za službu, ktorú možno využije v budúcnosti. Veriteľ tak získava plnenie, za ktoré ani nemusí poskytnúť nejaké protiplnenie. Vzhľadom na uvedené, ako aj na bezúročnosť a bezpoplatkovosť uzatvorenej zmluvy, súd podanej žalobe vyhovel, keď táto bola dôvodná. V dôsledku toho, že zmluva neobsahovala zákonom predpísané náležitosti, úver bol poskytnutý bez úrokov a bez poplatkov, teda žalobca bol povinný žalovanému vrátiť len to, čo od neho dostal. Rozdiel, ktorý vznikol medzi sumou poskytnutou a splatenou je bezdôvodným obohatením, ktoré je žalovaný povinný žalobcovi vydať. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a plne úspešnému žalobcovi priznal ich náhradu v celom rozsahu.

2. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie v zákonom určenej lehote podal odvolanie žalovaný. Namietá nepreskúmateľnosť posúdenia námietky premlčania. Odôvodnenie neobsahuje ani žiadne konkrétne závery súdu ohľadne zrozumiteľnosti RPMN a ani o cene úveru. Čo sa týka 10 ročnej premlčacej doby, pokiaľ by mala byť aplikovaná, bolo by pre to nutné preukázať existenciu vedomosti žalovaného o tom, že existuje skutočnosť, od ktorej odvodzuje vznik a existenciu bezdôvodného obohatenia. Existencia úmyslu získať bezdôvodné obohatenie nie je daný s eventualitou, že by bezdôvodné obohatenie mohlo vzniknúť. Prieči sa akejkolvek dokázanej skutočnosti, či všeobecnému chápaniu, aby žalovaný mal konať s úmyslom porušiť právne predpisy a týmto porušením získať bezdôvodné obohatenie uvádzaním údajov o RPMN tak, ako vyžaduje zákon, čiže RPMN úveru, priemernej hodnoty RPMN vyžadovanej zákonom a RPMN pre prípad poskytnutia revolvingu. Poukázal na rozsudok KS Banská Bystrica, sp.zn. 14Co/530/2015 a KS v Žiline, sp.zn. 9Co/516/2015 a tiež na rozhodnutie NS SR, sp.zn. 1Cdo/238/2017, v ktorom je uvedené, že samotné všeobecné skutočnosti, fakty o podnikateľskom postavení nebankových subjektov v oblasti poskytovania úverov nemôžu bez ďalšieho zakladať nepriamy úmysel nebankového subjektu. Nesúhlasí so záverom súdu, že v úverovej zmluve nie je dojednané, kedy nastane konečná splatnosť. Údaj o konečnej splatnosti zmluva obsahuje, čo vyargumentoval v priebehu konania, s ktorou argumentáciou sa súd prvej inštancie nezaoberal. Súdna prax ohľadne uvádzania konečnej splatnosti nie je jednotná a je preto neprípustné, aby nejednoznačný a sporný výklad zákona bol na ťarchu sporovej strany. Náležitosť konečnú splatnosť úveru nepozná úijné právo, čo napokon viedlo k tomu, že došlo k zmene zákona č. 129/2010 Z.z. a táto náležitosť práve z dôvodu dodržiavania úijného práva bola vylúčená. Ak uvádzanie konečnej splatnosti úveru bolo zo zákonnej úpravy vypustené, potom pri aplikácii znenia zákona do spomenutej novely je potrebné zachovať požiadavku na eurokonformný výklad zákona. To znamená, že s týmto údajom nemôže byť spájaný následok v podobe bezúročnosti, pretože členský štát takúto skutočnosť nemôže upraviť vo vnútroštátnom práve ako dôvod bezúročnosti. Tu poukázal na rozhodnutie NS SR sp.zn. 3Cdo/146/2017 a rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci Pfeiffer (C-397/01 až C-403/01). Náležitosť konečná splatnosť nepozná ani úijné právo a od 1.5.2018 ani vnútroštátne právo. Tejto náležitosti nie je možné priradiť žiadny účel, ktorý by mala plniť, pretože ak by daný údaj nejaký účel plnil, potom by nebol vypustený zo zákona bez náhrady. Požiadavka uvedenia termínu konečnej splatnosti bola v zmluve splnená viacerými spôsobmi a to určením podľa dátumu splatnosti splátok v jednotlivých mesiacoch a počtu mesačných splátok a spôsobom vyplývajúcim z článku 4., ods. 4.5 zmluvných dojednaní, v zmysle ktorých dátum splatnosti poslednej splátky uvedený v oznámení o

schválení úveru je zároveň termínom konečnej splatnosti. Uvedenie konečnej splatnosti treba vykladať vo vzájomných súvislostiach. Na základe uvedených dôvodov súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým záverom a vec nesprávne posúdil aj po právnej stránke. Záver o bezúročnosti úveru odporuje vykonanému dokazovaniu. Navrhol rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť, žalobu zamietnuť a priznať mu právo na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konanie.

3. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že k nesprávnej RPMN, k Dohode o poskytnutí služby a k celkovej výške spotrebiteľského úveru už v návrhu uviedol, že pojem celková výška spotrebiteľského úveru nemôže zahŕňať sumy, ktoré korešpondujú obsahu pojmu celkových nákladov spotrebiteľského úveru. Odkaz žalovaného na obchodnú prax je bez právneho významu, nakoľko na spotrebiteľské vzťahy sa aplikujú ustanovenia občianskoprávne. Do celkovej výšky úveru v zmysle článku 3 písm. l a článku 10 ods. 2 smernice 2008/48 nemožno zahrnúť nijakú zo súm určených ako odmenu za záväzky dohodnuté z dôvodu predmetného úveru, ako sú administratívne poplatky, úroky, provízie a akékoľvek ďalšie poplatky, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť. Neoprávnené zahrnutie súm tvoriacich celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom do celkovej výšky úveru bude nutne viesť k podhodnoteniu RPMN, ktorého výpočet závisí od celkovej výšky úveru. V tejto súvislosti bola dohodnutá suma úveru krátená o sumu poplatku za fiktívnu službu, pričom dohoda o poskytnutí služby bola podmienkou uzatvorenia zmluvy. Spotrebiteľovi sú na základe dohody o poskytnutí služby vnútené služby, o ktoré vôbec nepožiadali. Zmluvné dojednanie nie je formulované tak, že ak spotrebiteľ skutočne chce odklad splátok, môže si ju aktivovať, ale je formulované tak, že službu, napriek tomu, že ju spotrebiteľ ešte nepotrebuje a zjavne ani nechce, zaplatí poplatok vo výške uvedenej v zmluve. Postup žalovaného pri výpočte ročnej percentuálnej miery nákladov nebol preto správny, nakoľko pokiaľ spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver, do celkových nákladov spojených so spotrebiteľským úverom, zahrnúť treba. O tom, že žalobca na uzatvorenie dohody o poskytnutí doplnkovej služby pristúpiť musel ako aj, že bez takéhoto dojednania by k uzavretiu zmluvy nedošlo, niet so zreteľom na obsah úverovej zmluvy pochyb. Vyplýva to predovšetkým zo štruktúry samotnej zmluvy, ktorá vo svojom formulárovom vyhotovení v bode 8 vôbec nevytvára priestor pre prípadné odmietnutie služby spotrebiteľom. Pre podporu tvrdení poukázal na viaceré rozhodnutia súdov o obdobných zmluvných dojednaniach napr. rozsudok Krajského súdu v Žiline, sp.zn. 10Co/443/2015, Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp.zn. 15Co/39/2016, rozhodnutie Krajského súdu v Trnave, sp.zn. 10CoE/313/2010. Prostredníctvom zmluvy o poskytovaní domnelých služieb sa dodávateľ snažil obísť zákon č. 129/2010 Z.z. a dosiahnuť, aby odplata za poskytovanie takýchto doplnkových služieb sa nezapočítavala do RPMN v úverovej zmluve. Napokon ustálená rozhodovacia prax súdov SR považuje takýto poplatok za doplnkovú službu za odporujúci dobrým mravom a dojednanie o výške odplaty za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Pokiaľ žalovaný tvrdí, že zmluva obsahuje termín konečnej splatnosti, pričom odkazuje na zmluvné dojednania oznámenie veriteľa o schválení úveru, tak pokiaľ sa zmluvné strany dohodnú na tom, že pre daný zmluvný vzťah sa budú aplikovať dojednania obsiahnuté vo VOP, tieto sa nemôžu bez ich podpísania zmluvnými stranami stať súčasťou zmluvy a preto pre dodržanie podmienky písomnej formy zmluvy je treba, aby takéto VOP boli účastníkmi zmluvného vzťahu aj podpísané. V danom prípade podpísané neboli, preto sa nestali súčasťou zmluvy. Pokiaľ sa týka oznámenia veriteľa o schválení úveru dlžníkovi, tak toto oznámenie je iba jednostranný úkon veriteľa smerovaný dlžníkovi, nie je súčasťou dvojstranného právneho úkonu účastníkov. Pokiaľ sa týka premlčania žalobca má za to, že žalovaná obchodná spoločnosť je poskytovateľom pôžičiek a úverov na profesionálnej báze, preto sa predpokladá vyššia odborná úroveň u nej, aj zodpovednosť za porušenie zákonných zmluvných povinností. Pri uzatváraní zmlúv koná evidentne úmyselne so snahou dosiahnutia zisku, preto takýto subjekt nesie aj väčšiu zodpovednosť za férové pravidlá pri poskytovaní úveru a dôsledky z porušenia zákonných povinností.

4. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - strana sporu (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, pretože rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny.

5. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp.zn. 15Csp/128/2018 je určenie povinnosti žalovanému vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 643,59 eur s príslušenstvom.

6. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým žalobe v celom rozsahu vyhovel, keď dospel k záveru, že žalovaný sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil, keď súd prvej inštancie úver poskytnutý žalovaným žalobcovi považoval za bezúročný a bez poplatkov a na daný vzťah aplikoval premlčaciu dobu v trvaní 10 rokov.

7. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom tvrdeného nároku, ktorý v dostatočnom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam a pretože odvolací súd zdieľa jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ust. §387 ods. 2 CSP odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod pre ktorý by sa mal od týchto záverov súdu prvej inštancie odchýliť, preto nemôže dať za pravdu odvolateľovi, ktorý navyše v odvolaní neuviedol žiadne relevantné skutočnosti spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku.

8.V odvolaní žalovaný namietal, že predmetný úver nie je možné považovať za bezúročný a bez poplatkov z dôvodu, že obsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti a to tak konečnú splatnosť ako aj správne uvedené RPMN a tiež namietal, že nie je dôvodná aplikácia 10 ročnej premlčacej doby v danom prípade.

9. Pokiaľ sa týka bezúročnosti a bezpoplatkovosti daného úveru, odvolací súd má za to, že správne súd prvej inštancie skonštatoval, že predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere je bezpoplatková a bezúročná, nakoľko chýba podstatná náležitosť zmluvy v súlade s § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzavretia predmetnej zmluvy teda doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Zákon č. 129/2010 v znení ku dňu uzavretia zmluvy obsahuje jasne a určito definované povinné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Zároveň vyžaduje, aby zmluva mala písomnú formu a preto, ak majú byť akékoľvek náležitosti zmluvy označované tiež ako povinné obligatórne obsiahnuté vo viacerých listinách, tak povinná písomná forma sa týka každej tejto listiny (tu pozri rozhodnutie Súdneho dvora C-42/15 v zmysle ktorého smernica vyžaduje, aby boli zmluvy o úvere vyhotovené ako jeden dokument. Pokiaľ však takáto zmluva odkazuje na iný dokument, pričom spresňuje, že tento posledný uvedený dokument je jej neoddeliteľnou súčasťou, potom musí byť tento dokument rovnako ako samotná zmluva vyhotovený písomne alebo na inom trvalom nosiči a musí sa skutočne odovzdať spotrebiteľovi pred uzatvorením zmluvy, aby sa mohol oboznámiť so všetkými svojimi právami a povinnosťami). Postup žalovaného v kontraktačnom procese v tejto veci je preto v príkrom rozpore s takouto požiadavkou, najmä ak spotrebiteľ - dlžník podpisuje žiadosť o úver, zástupca veriteľa vyplnía ním požadované parametre úveru, potom dochádza ku schváleniu úveru a teda aj k podpisu zmluvy zo strany veriteľa, pričom je zrejmé, že od počiatku spotrebiteľ nemal a ani nemohol mať k dispozícii všetky tie údaje, ktoré mu ako spotrebiteľovi majú byť poskytnuté, pred uzatvorením zmluvy o úvere a ktoré zároveň majú byť uvedené ako povinná náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Pokiaľ údaj o splatnosti jednotlivých splátok úveru a konečnej splatnosti úveru je povinnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere a teda spotrebiteľovi v čase ním uskutočneného podpisu listiny, ktoré je možné považovať za podpísanie návrhu na uzatvorenie zmluvy (oferta) nie je známy termín doby trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti úveru, preto v rámci kontraktačného procesu je potom potrebné, aby po doplnení návrhu žalovaným o skutočnosti - práva a povinnosti uvedené v písomnom oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi, ako veriteľom tento nový návrh veriteľa ešte raz podpísal (prijal) spotrebiteľ - dlžník, nakoľko inak nebol pôvodný návrh spotrebiteľa prijatý v rozsahu v akom bol spotrebiteľom predložený. Je nepochybné, že oznámenie veriteľa o schválení úveru v čase podpisovania návrhu žalobcu na uzatvorenie zmluvy ešte neexistovalo (žalovaný podpisoval návrh dňa 20.12.2011) a žalobca dňa 14.12.2011 a tak nemohlo byť ani jeho súčasťou a ani bez ďalšieho nevyhnutného právneho úkonu súčasťou uzatvorenej úverovej zmluvy. Odvolací súd tiež vyhodnotil oznámenie veriteľa zaslané dlžníkovi až následne po uzavretí zmluvy ako jednostranný prejav vôle, ktorý sa mohol stať súčasťou zmluvy až jeho akceptovaním zo strany dlžníka jeho podpísaním. Údaje o dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termíne konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru sú významné pre spotrebiteľa, najmä pokiaľ ide o jeho možnosť zhodnotiť výhodnosť poskytnutého úveru a jeho možnosť posúdiť celkovú dobu zaťaženia splátkami úveru. Význam tejto informácie je potrebné vidieť aj v tom, aby spotrebiteľ neprestal uhrádzať splátky predčasne, čím by sa dostal do omeškania, alebo aby nepokračoval v uhrádzaní splátok aj po termíne

konečnej splatnosti, čím by vzniklo na strane veriteľa bezdôvodné obohatenie a teda význam tejto informácie nemožno bagatelizovať. Z uvedených dôvodov odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie správne považoval úver za bezúročný a bez poplatkov a dlžník bol preto povinný uhradiť veriteľovi len sumu skutočne poskytnutého úveru a keďže žalobca už vrátil viac ako mu bolo poskytnuté má nárok od žalovaného na vydanie mu bezdôvodného obohatenia.

10. Ďalšou namietanou skutočnosťou v odvolaní bola 10 ročná premlčacia doba, teda či súd prvej inštancie správne na daný prípad uplatnil 10 ročnú objektívnu premlčaciu lehotu s tým, že zo strany žalovaného išlo o úmyselné bezdôvodné obohatenie. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o aplikácii 10 ročnej premlčacej objektívnej lehoty, pričom k odôvodneniu rozsudku súdu prvej inštancie dodáva nasledovné: pojem úmysel vymedzuje ust. § 15 a § 16 Trestného zákona a možno ho použiť na celý právny poriadok, vrátane občianskoprávnej úpravy premlčania nároku vyplývajúceho zo zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie, keďže občianske právo pojem úmysel vo svojej zákonnej úprave nedefinuje. V danom prípade je teda dôvodné aplikovať analógiu legis s použitím § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 15 Trestného zákona definuje úmysel ako nepriamy vtedy, ak páchatel chcel spôsobom uvedeným v zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom (písm. a/) a nepriamy vtedy, ak vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzrozumený (písm. b/). Zavinenie vo forme úmyslu je vybudované na zložke vedomostnej a vôľovej. Vedomostná zložka je v oboch prípadoch rovnaká, avšak podľa stupňa naplnenia vôľovej zložky sa rozlišuje úmysel priamy a nepriamy. Pri priamom úmysle páchatel chce spôsobiť porušenie alebo ohrozenie chráneného záujmu, pri nepriamom úmysle páchatel priamo nechcel porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom, súčasne bol však uzrozumený s tým, že takéto porušenie alebo ohrozenie nastane. Dôkazné bremeno na preukázanie úmyselného bezdôvodného obohatenia je na tom, kto tvrdí, že iný sa na jeho úkor úmyselne bezdôvodne obohatil, v danom prípade na žalobcovi, ktorého dôkaznou povinnosťou bolo preukázať, že v čase, keď sa žalovaný na jeho úkor bezdôvodne obohatil, existoval na jeho strane úmysel či už priamy alebo nepriamy bezdôvodne sa na úkor žalobkyne obohatiť. Odvolací súd v danom prípade dospel k záveru, že žalovaný hoci priamo nechcel uzavretím predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere spôsobiť ujmu, vedel, že ju spôsobí a zároveň bol s tým uzrozumený, čím je dané jeho zavinenie vo forme nepriameho úmyslu.

11. Odvolací súd je toho názoru, že konanie žalovaného, ktorý dlhodobo poskytuje spotrebiteľské úvery, pričom veľakrát sa dostáva do situácií, kedy ex lege zo zákona v dôsledku absencie zákonných náležitostí spotrebiteľských zmlúv sa stávajú ním poskytnuté úvery bezúročnými a bezpoplatkovými, sa javí pre žalovaného prijateľnejším vedome ignorovať právnu úpravu slúžiacu na ochranu spotrebiteľa, neuvádzať v nim formulovaných spotrebiteľských zmluvách obligatórne zákonné náležitosti, požadovať nezákonne vysokú odplatu za účelom, aby sa obohatil na úkor spotrebiteľov (žalovaný požadoval 70,01% úrok, čo možno považovať za úžeru), od väčšiny ktorých nemožno objektívne požadovať, aby boli schopní s dostatočnou odbornosťou posúdiť pred podpisom uzatvárané zmluvy. Žalovaný dlhodobo opakovane hromadne predkladá spotrebiteľom naformulované spotrebiteľské zmluvy, v ktorých absentujú zákonom vyžadované náležitosti. Je zjavné, že svojím konaním dokáže dlhodobo dosahovať zisk vo výške, ktorú by v prípade podnikania v súlade so zákonom nedosahoval. Len zanedbateľná časť spotrebiteľov sa totiž domáha na súde svojich nárokov zo spotrebiteľských zmlúv uzavretých so žalovaným, naopak väčšina spotrebiteľov plní na účet žalovaného odplaty častokrát v rozpore so zákonom, pretože si nie sú svojich práv vedomí. Žalovaný tak zneužíva svoje silnejšie postavenie vo vzťahu k spotrebiteľovi. Vzhľadom na dlhoročné skúsenosti žalovaného pri podnikaní v predmetnej oblasti poskytovania spotrebiteľských úverov, pri zachovaní odbornej starostlivosti pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv a najmä pri nutnej znalosti právnej úpravy týkajúcej sa spotrebiteľských úverov, musel žalovaný v čase uzavretia danej spotrebiteľskej zmluvy vedieť o tom, že sa na úkor žalobkyne obohatí a musel s tým byť uzrozumený, čím je daný jeho nepriamy úmysel. Súd prvej inštancie potom správne vychádzal z objektívnej desaťročnej premlčacej lehoty pre vydanie plnenia z daného bezdôvodného obohatenia v zmysle § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka a nadväzne správne uzavrel, že žalobou uplatnené právo žalobkyne premlčané nie je.

12. Vzhľadom k všetkým vyššie uvedeným skutočnostiam preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, rovnako aj v závislom výroku o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania, keď súd rozhodol o tejto náhrade vecne správne.

13. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi priznal ich náhradu v celom rozsahu.

14. Uvedený rozsudok bol v senáte prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).